

Õiguskantsler

Mihhail Kõlvart
Tallinna Linnavalitsus
lvpost@tallinnlv.ee

Teie nr

Meie 10.02.2020 nr 7-5/200091/2000700

Tasu õpilaspileti korduva väljaandmise eest

Lugupeetud Mihhail Kõlvart

Õiguskantsleril paluti hinnata, kas koolil on seaduslik õigus küsida õpilaspileti korduva väljaandmise eest tasu. Õpilaspileti korduva väljaandmise eest küsitakse tasu mitmes Tallinna linna koolis.

Leian, et õpilaspileti korduva väljaandmise eest tasu küsides rikuvad koolid [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 59](#), mille kohaselt on õpilasel õigus saada õpilaspilet tasuta. Seepärast palun Teil vaadata üle Tallinna koolide praktika ja tagada, et õpilased saaksid õpilaspileti tasuta, hoolimata sellest, mis põhjustel nad seda uuesti taotlevad.

Tallinna Haridusamet selgitas, et õpilaspiletite väljaandmist korraldavad koolid ise teenusepakkuja vahendusel või kaardiprinteriga printides. 2016. aastast kasutusele võetud kiibiga plastist õpilaspileti (e-õpilaspileti) abil saab õpilane siseneda kooli ja laenutada kooli raamatukogust raamatuid, kaardiga saab end koolisööklas lõunasöögile registreerida ja ühissõidukis sõitu valideerida.

Õpilaspileti esmane ülesanne on tõendada õpilaseks olemist ja seda eelkõige väljaspool kooli, näiteks ühissõidukis sõidusoodustuste saamiseks. See ülesanne on ka lisavõimalustega õpilaspiletil. Seda asjaolu ei muuda õpilaspileti nimetus (e-õpilaspilet vms) ega ka materjal (plast), millest õpilaspilet on tehtud. Oluline on, et kool väljastab õpilasele õpilaspileti, millele on kantud vajalikud andmed ([haridus- ja teadusministri 13.08.2010 määruse nr 42 „Õpilaspileti väljaandmise kord ja õpilaspileti vorm“ § 3](#)).

Mõistagi peab õpilane hoidma õpilaspiletit tervena ja ei tohi seda ära kaotada, aga kui nii juhtub, ei saa see seaduse järgi olla põhjuseks, et korduva õpilaspileti eest küsida tasu. Tasu ei tohi küsida ka korduvalt välja antud õpilaspileti eest õpilaspileti kehtivusaja lõppemise tõttu, kuigi koolid on oma veebilehtedel sellest teavitanud. Näiteks, mitmes Tallinna koolis tuleb õpilasel seetõttu kolme aasta tagant (põhikooli ajal kaks korda) taotleda uut õpilaspiletit ja selle eest ka tasuda.

Seadus ei võimalda ühelgi juhul küsida õpilaselt õpilaspileti väljaandmise eest tasu. Õpilasel on õigus laenutada raamatuid, hoida oma rõivaid garderoobis ja saada kooli sisse. Kui need teenused on seotud kiipkaardiga, tuleb õpilasele tagada tasuta ka kaart, mis need õigused talle annab, olgu selleks e-õpilaspilet või mõni muu kiipkaart.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

On selge, et mitme võimalusega seotud kiibiga õpilaspilet on kallim tavalisest õpilaspiletist. Lisavõimalustega õpilaspileti tegemine on olnud koolide ja kooli pidaja valik. Tallinna linn kui kooli pidaja peab tagama koolidele raha, et koolid saaksid täita seadust ning kehtivuse kaotanud, kadunud, rikutud või hävinenud õpilaspilet asendada uuega tasuta. Tallinna Haridusamet nõustus, et õpilaspileti väljaandmise eest ei tohi tasu võtta. Kooli pidajal tuleb aga ka jälgida, et koolid tegutseksid õiguspäraselt.

Palun andke 2020. aasta 31. märtsiks teada, kuidas kavatsete probleemi lahendada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise